

Kursa ceļvedis

Fitocenoloģija II (Biol5018, 4 kr.p., 64 ak.st.)

20013./2014. ak.g. pavasara semestris

Pasniedzēji:

Brigita Laime, 322. telpa, tāl. 26592604; e-pasts: brigita.laime@lu.lv

Didzis Tjarve, 322. telpa, tāl. 29264399; e-pasts: didzis.tjarve@lu.lv

Norises laiks un vieta

Ceturtdiena, 16.30 – 18.00 un 18.30 – 20.00, 14. auditorija.

Konsultācijas

Brigita Laime: trešdienās, 10.00-12.00, 322. telpa.

Didzis Tjarve: trešdienās, 14.00-16.00, 322. telpa.

Kursa mērķis

Sagatavot studentus fitosocioloģisko pētījumu veikšanai un to pielietošanai.

Studentu iegūtās zināšanas un prasmes

- pamatzināšanas par augu sabiedrību pētījumu metodēm un vēsturi;
- pamatzināšanas par fitosocioloģiskās nomenklatūras kodeksu;
- zināšanu nostiprināšana par augāja dinamiku;
- prasme orientēties augu sabiedrību klasifikācijas sistēmās Eiropā;
- zināšanas un prasmes veģetācijas datu apstrādē un noformēšanā;
- priekšstats par iegūto zināšanu un prasmju pielietojumu zinātniskajā darbā un dabas aizsardzībā.

Kursa norises forma

Nodarbību laikā paredzēts apvienot lekcijas un seminārus: par plānoto tēmu sākumā runā pasniedzējs vai viens no studentiem, pēc tam seko diskusija. Par atsevišķiem jautājumiem studentiem paredzēts patstāvīgs darbs.

Priekšnosacījumi kursa apgūšanai

Sekmīgi nokārtots Bioloģijas bakalaura programmas kurss “Vispārīgā bioloģija”, lauka kurss botānikā un zooloģijā, kursi “Latvijas augšņu un veģetācijas tipoloģija” un “Vispārīgā ekoloģija”.

Nosacījumi ieskaites iegūšanai

Semināru un praktisko darbu nodarbību apmeklēšana ir obligāta. Lai kursu ieskaitītu, jāiegūst sekmīgs vērtējums par starppārbaudījumu (10 %), uzdevumiem datu apstrādē (30 %), patstāvīgo darbu un dalību semināros (50 %) un noslēguma darbu (eksāmens rakstiski un mutiski) (10 %). Ieskaites vērtējumā tiks ņemta vērā studenta prasme diskutēt, orientēties zinātniskajā literatūrā, pasniegt savas zināšanas.

Ieskaites nenokārtošanas gadījumā, tā jākārtoti atkārtoti par maksu, atbilstoši LU noteiktajai kārtībai.

Kursa gaita (* L – lekcija, P – praktiskie darbi, S – seminārs)

*Nodar bības veids	Datums	Tēma
L	13.02.	Fitosocioloģija, tās izpētes objekts, galvenie jēdzieni, attīstības etapi, saistība ar citām zinātnēm, galvenie virzieni, nozīme. Nozīmīgākās skolas. Fitocenotiskās vienības: sinekoloģiskās un topogrāfiskās vienības. Ievads par pētīšanas metodēm.
L P	20.02.	Veģetācijas datu klasifikācijas metodes, indikatorsugu nodalīšanas metodes. Optimālāko klasifikācijas metožu izvēle.
L P	27.02.	Veģetācijas datu interpretācija. Ordinācijas metodes.
L P	06.03.	Vides gradienti. Sugu ekoloģisko raksturojumu indikatorvērtības, to pielietojums datu interpretācijā.
L	13.03.	Fitosocioloģiskās nomenklatūras kodekss. Kodeksa būtība, izdošanas gads, autori. Pamatnoteikumi: sintaksoni, to nosaukumu veidošana, prioritātes princips, ģeobotāniskais apraksts. Augāja kartēšana, metodes, kartes, to pielietojums.
S	20.03.	Starppārbaudījums. Jūras piekrastes augu sabiedrību attīstība, ekoloģija, klasifikācija, augu sabiedrību aprakstīšanas metodes. Jūras piekrastes augu sabiedrību galvenie sintaksoni, sastopamība un aizsardzība Eiropā un Latvijā.
S	27.03.	Mežu augu sabiedrību attīstība, ekoloģija, klasifikācija, augu sabiedrību aprakstīšanas metodes. Mežu augu sabiedrību galvenie sintaksoni, sastopamība un aizsardzība Eiropā, Latvijā.
S	03.04.	Pļavu augu sabiedrību attīstība, ekoloģija, klasifikācija, augu sabiedrību aprakstīšanas metodes. Pļavu augu sabiedrību galvenie sintaksoni, sastopamība un aizsardzība Eiropā, Latvijā.
S	10.04.	Virsāju augu sabiedrību attīstība, ekoloģija, klasifikācija, augu sabiedrību aprakstīšanas metodes. Virsāju augu sabiedrību galvenie sintaksoni, sastopamība un aizsardzība Eiropā, Latvijā.
S	24.04.	Purvu augu sabiedrību attīstība, ekoloģija, klasifikācija, augu sabiedrību aprakstīšanas metodes. Purvu augu sabiedrību galvenie sintaksoni, sastopamība un aizsardzība Eiropā, Latvijā.
S	08.05.	Ruderālo un segetālo augu sabiedrību attīstība, ekoloģija, klasifikācija, augu sabiedrību aprakstīšanas metodes. Ruderālo un segetālo augu sabiedrību galvenie sintaksoni, sastopamība un aizsardzība Eiropā, Latvijā.
S	15.05.	Ūdenstilpju un ūdensteču augu sabiedrību attīstība, ekoloģija, klasifikācija, augu sabiedrību aprakstīšanas metodes. Ūdenstilpju un ūdensteču augu sabiedrību galvenie sintaksoni, sastopamība un aizsardzība Eiropā, Latvijā.
S	22.05.	Noslēguma nodarbība. Veģetācijas pētījumu rezultātu pielietojums.

Atsevišķas diskusijas un praktiskie darbi plānoti citā laikā, iepriekš savstarpēji vienojoties, piemēram, lauka nodarbība par veģetācijas raksturošanas metodēm un kartēšanu.

Kursa noslēgums

Kursa noslēgumā pasniedzējs ar maģistrantiem pārrunā jautājumus, kā pilnveidot kursu (kursa saturu), kuri jautājumi vēl būtu jāaplūko un kuriem jāvelta lielāka uzmanība. Kopā analizē arī darba formas un pārbaudes veidus.

Pamatliteratūra

Kent Martin, Coker Paddy. 1992. Vegetation Description and analysis. 363 p.

Mueller-Dombois D., Ellenberg H. 1974. Aims and Methods of Vegetation Ecology. New York, 547 p.

Работнов Т.А. 1983. Фитоценология. МГУ, 292 стр.

Трасс Х.Х. 1976. Геоботаника. Л., 252 стр.

Александрова В.Д. 1969. Классификация растительности. Л., 275 стр.

Миркин Б.М. 1989. Словарь понятий и терминов современной фитоценологии. Москва, 221 стр.

Iegūto zināšanu pielietojums

Iegūtās zināšanas var būt pielietojamas maģistra darba izstrādē, kā arī noderīgas turpmākā darbā dabas aizsardzībā, monitoringā, ekoloģijā vai arī sugu un biotopu izpētē.